

Leiklistin er lívsvirði

Ein summargestur í Føroyum í ár er 30 ára gamla Jenny Petersen í Havn, sum dagliga starvast á leikhúsi í Førde í Noregi.

Jenny Petersen er insipient, sum merkir, at hon hevur ábyrgdina av tekniska og listarlaga framfýrlunum, eftir at leikstjórin hevur sett leik upp.

Ferðing um landið

Umframt hetta virkar Jenny Petersen sum ferðaleiðari, tá leikhúsið ferðast út um landið í Sogn og Fjordene, sum er ógvuliga stórt øki, eins og hon setir leikur upp og er sjónleikari av og á.

Jenny Petersen: - Sogn og Fjordene Teater í Førde er leikhús undir landinum. Vit fáa 13 - 14 mió. krónur árliga, har landið rindar 60% og kommunu og fylki 40%. Serliga verður dentur lagdur á at okkara øll tey 117.000 fólkinu, sum búgva í okkara øki, og tí er ein týðandi táttur hjá okkum at ferðast kring landið, við leiksýningum.

17 fólk eru í føstum starvi á leikhúsinum, og hesi eru øll yrkisleikarar, teknikarar o.s.fr.

Annars verða sjónleikarar settir fyrri hvønn leikin sær, alt eftir hvat er á leikskránni hjá okkum. Umframt hetta hava vit samstarv við ein studentaskúla, sum hevur drama á undirvísingarskránni, og har fáa vit eisini statistar, tá tað er neyðugt.

Virknið leikhúss

Leikhúsið í Førde hevur árliga triggjar høvudsýningar á skránni, umframt barnaleikur og smáleikur og onnur tiltøk, sum hevur við leiklist at gera. Hvussu fekst tú hetta arbeiði?

- Tað var í 1985 at eg fekk áheitan frá Norðurlandahúsinum um at fara á námsferð innan leikhúsvirksemi, og tá fekk eg arbeiði á leikhúsi í Stavanger og í Bergen. Í 1986 var eg í arbeiði á leikhúsi í Danmark, tá eg fekk áheitan frá Havnar Sjonleikarafelag um at fara til Noregs at hyggja at ymsum leikum har, av tí at normenn ætlaðu at koma til Føroya at framfóra.

Úrslitið var, at leikarar úr Noregi framfóru sjónleikirnir Per Gynt í Norðurlandahúsinum og Gummitarzan í Sjonleikarhúsinum. Hetta vóru leikarar á Leikhúsinum í Førde.

Visti ikki hvat orðið merkti

Hálvt ár seinni ringdi leikhússtjórin og bjóðaði mær arbeiðið, sum insipient, og eg játtaði, hóast eg ikki visti hvat hetta heiti stóð fyrri.

Jenny Petersen fekk arbeiði fyrri hálvt ár, men í ár hevur hon verið á hesum leikhúsi í fimm ár, og kann halda fram so leingi sum hon vil. Tú hevur spælt nógvar leikir í Føroyum. Hvussu eru viðurskiftini í Førde - í mun til í Havn?

- Tað kann ikki samanberast. Vit hava fasta figgjarætlan og arbeiða alt árið - og vita, at lønin kemur hvønn mánaða.

Hóast vit fáa eini 14 mió. krónur árliga, so halda vit, at tað er ov lítið, tí okkara virksemi er so umfevnandi, við nógvari ferðing o.s.fr.

Í Føroyum verður arbeiðt frá einum leiki til annan, og leikfólkini hava ongan tryggileika, hvussu tey skulu breyðføða, hvussu tá ein leikur er liðugur.

Leikhúsið í Førde er hinvegin eitt lítið leikhús, men tað hevur sínar fyrimunir. Tú fært fjøllbroyttar uppgávur, sum at spæla sjónleik, seta leikir upp, gera leiktjóld o.s.fr.

- Eg fekk kjansin at seta ein barnaleik upp, fyrri nøkrum árum síðan. Tað var barnaleikurin Karius og Baktus, sum eisini hevur verið framfóruð í Føroyum. Av tí at eg var heppin fyrstu ferð, havi eg havt møguleikar at hildið fram, og tað eri eg takksom fyrri.

Lærurik ár

Nú havi eg arbeitt undir trimum ymsum leikstjórum, og allir hava verið ógvuliga ymiskir. Tað hevur verið áhugavert og eg havi lært nóg, sigur Jenny Petersen.

Hvussu verður arbeiði, tá tit i.d. fara undir nýggjan

leik?

Nú eftir summarfrítíðina fara vit undir nýtt leikár.

Skráin er lögð fyrri frítíðina, og nú byrja vit at venja fyrsta leikin, sum verður framfóruð um einar seks vikur. Teknikarar byrja á morgni kl. 9 til 16, og leikarnir venja frá kl. 11 - 15 seinnapartin, vanligar dagar, umframt at leikarar og teknikarar kanska eisini eru við í øðrum sýningum á kvöldi.

Hvussu nógvar sjónleikarar eru á palli?

- Um vit taka sangleikin "Laser og Pjalter" eftir Bert Brecht, sum verður framfóruð í Norðurlandahúsinum í 21. og 22. august, so eru 10 leikarar á palli.

Kundu vit nýttu somu skipan í Føroyum, sum leikhúsið í Førde, eitt nú við eini høvudsleikhúsi og ferðing kring oyggjar?

- Ja, tað hevði borið væl til, men nógvar peningur krevst til slíkt virksemi.

Øll hava sama rætt

Í Sogn og Fjordene er mentanarpolitikurin tann, at øll gjalda somu upphædd til mentan um skattin, og tí verður segt, at øll skulu hava somu rættindi til mentanartilboð í fylkinum. Tað ber í sær, at vit skulu ferðast nóg. Tey fólk, sum búgva á so lítillari bygd sum t.d. Svínøy, skulu eisini hava møguleikar at síggja okkara leikir.

- Nóg verður kortini gjørt fyrri at leikfólkini fáa so góðar umstøður sum til ber, tá tey ferðast, tí tað er so strævið. Eitt nú er fakfelag okkara serliga dugnaligt. Í sáttmálanum stendur m.a. at um vit ferðast til ein bý, har tryggingarhús er, so skulu vit búgva á tí besta gistingarhúsinum.

- Eg haldi at politikarnir í Noregi hava meira virðing fyrri mentan enn vit kenna tað í Føroyum.

Okkara politikarar eru vanir við, at sjónleikarar og onnur fólk innan leiklist gera alt fyrri onki, og skilja ikki, at slíkt virk-

Jenny Petersen: - Hóast vit fáa nógvan pening at arbeiða við, so halda vit tað verða ov lítið, tí økið vit skulu sýna leikir okkara, er so ómetaliga stórt. Á myndini sæst bert ein partur av fylkinum

semi nú skal kosta pening.

Áhugaleikarar í Føroyum dugnaligari

Tað er eisini bert í Føroyum, at áhugaleikarar venja hvørt kvöld og hava arbeiði við síðina av. Av hesum er føroyski áhugaleikarar so avgjørt á nóg hægri støði enn í grannalondum okkara, har teir bert venja eina ella tvær ferðir um vikuna.

- Hetta krevur stórt tolni frá familjunum hjá áhugaleikarunum, umframt at hesir bert eru við eitt áramál, tí orka og áhugi ikki heldur til stóru arbeiðsbyrðuna.

- Tað er einki at ivast í, at tað eru áhugaleikarar í Føroyum sum hava hildið leiklistini uppi.

Spurningurin er bert, hvussu leingi orkan røkkur.

Nú eru framstig gjørd við Leikpalli Føroya og samstarvi við áhugaleikarar samstundis, men óvissan í virksemiinum er stórt, tá peningurin bert røkkur til ein leik.

Í Noregi verður sagt, at

øll fólk skulu hava góðar sosialar umstøður, og tað inniber m.a. at tey skulu hava góð mentanartilboð. Har eru myndugleikarnir eisini ógvuliga upptikin av at skráseta, hvat verður framfóruð, hvørjir samfelagsbólkar fara til framfýrlur av ymsum slag.

Hetta skulu verða góð tilboð og metast sum lívsvirði, sum kemur øllum til góðar. Kunnu yrkisleikarar og áhugaleikarar arbeiða saman?

- Hjá okkum í Føroyum er tað neyðugt, og eg haldi eisini at báðir lutir hava eins stóran týdning, men tað er bert hjá okkum, at áhugaleikarar eru so dugnaligir, at tað ber til. Tað er ein stuðul fyrri leiklistina.

Jenny Petersen kundi væl hugsað sær at komið heimaftur, hóast hon hevur góð og væl skipað arbeiðskor í Noregi.

Fyribils skal hon verða fyrstastjórn tá leikurin "Gladaðu Spælmenningar" verður framfóruð í Norðurlandahúsinum eftir árs-skiftið, men annars hevur

hon ongar ætlanir fyrri framtíðini: - Ikki annað enn at eg fari at byggja mær eini hús til heystar í Førde, sigur Jenny Petersen brosandt at enda.

orð: Dagny
Mynd: Hilmar Jan

Vinyl- og gummi
HANDSKAR
til alt arbeiði

ADC
Heilsólan

Láarvegi 14 · Tórshavn
Tlf. 15828 · Fax. 15893